

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

СПОРАЗУМ И НЕМАЧКИ МИР

До овог тренутка савезничким владама још није званично достављен текст немачке ноте, којом наши непријатељи предлажу преговоре о миру. Према томе немачка понуда мира још није била подвргнута званичној дискусији. Међутим, на основу изјава министара Споразума и неутралних земаља, као и многобројних коментара штампе створила се већ јасна и одређена представа о ноти немачког канцелара.

Може се са задовољством констатовати, да су све савезничке владе на исти начин примиле предлог Бетмана Холвега и да је јавно мишљење Споразума и његових Савезника узело потпуно истоветан став према покушајима наших непријатеља, да се започну преговори о миру. Исти је случај са свима неутралним земљама, које су одмах прозреле одвише провидан смер Немачке и заузеле према њеној ноти резервисано држање. У томе нарочито предњаче слободоумне републике Сједињене Државе и Швајцарска.

Увидело се наине одмах, да нота канцелара Холвега има кроз тенденциозан карактер. Неутрални листови констатовали су с правом, да је немачка понуда мира само обичан маневар, да се утиче на неутралне народе, а делом и на савезничко јавно мишљење. »То доказује најбоље, пише »Њујорк Тајмс«, што Немачка није поставила никакве услове о миру, већ као да би само хтела да Споразум увуче у преговоре.« У тачност овога не може се сумњати, кад се имају на уму коментари, којима су немачки листови пропратили ноту и говор канцеларов. Али, при свем том, не може се ипак спорити безброј пута утврђени факат, да је Немачкој стварно врло много стало до мира услед њене акутне унутрашње кризе и све веће изнурености њене војне снаге.

Дипломатски кругови Споразума схватили су сасвим правилно понуду Немачке. Савезничке вла-

де заузеле су држање, какво једино одговара ситуацији. Из изјава министара Споразума сазнајемо, да је овај решен у принципу, да са непријатељем не ступа ни у какве преговоре на предложеној основи. Нота, у којој Немачка скида са себе одговорност за европски рат не може послужити као мотив преговорима о миру. Државе Споразума нису никад сложније и једнодушније него овога пута испољиле своју одлучну и непоколебљиву вољу, да рат наставе до крајње победе над непријатељима.

Зато немачки листови са гневом и горчином констатују хладноћу, с којом је канцеларова нота примљена у Савезничким круговима. Очеvidно, тишти их што им најновији маневар није упалио. И увиђајући, да се више не могу тако олако извући из пожара, којим су сами Европу упалили, Немци преко своје штампе почињу претити још безобзирнијим и страшнијим средствима у рату. Дивљаци! као да се могу надмашити њихови досадашњи злочини и варварства. Они су већ достигли рекорд у томе. Искреност њихове понуде цени се већ и по томе, што засипљу претњама неутралне државе, ако ове не потпогну довољно њихов предлог о миру.

На свој маневар почели су већ добијати заслужене одговоре. Владе Швајцарске и Сједињених Држава испољиле су већ своју намеру, да ноту доставе силама Споразума без икаквог коментара. Овоме ће се, по свима изгледима, придружити и остале неутралне владе. Споразум пак изразио је већ своју апсолутну решеност, да се по цену ма и највећих жртава мора постићи мир, који ће гарантовати слободу и права свима народима. На овој основици могли би се само предузети преговори о миру. Али, такав мир Немачка, како по свему изгледа, не нуди. Он ће јој се наметнути. Гвоздена и једнодушна решеност сила Споразума јем-

че то.

Немачки проблематичан успех у Румунији расплинуће се убрзо као сапунски мехур. Он је већ одвише помрачен последњим поразом на Вердену. Ратне шансе наклонене су дефинитивно

Споразуму. Само још мало стрпљења и енергије и Савезници ће запечатити за увек судбину Немачке и њених савезника. Правда ће триумфовати над неправдом, слобода над тиранијом.

ПОД БУГАРСКИМ ЈАРМОМ

III.

И ако се бугарски Двор — од носно Фердинанд, ослањао на Сарафовисте и Врховисте који су му слепи послушници били, ипак они су овом приликом потпуно истиснути и њихово су место заузели они из унутрашње организације. Људи који су познавали односе ових странака тврде — да је то учињено из два разлога: Прво, Фердинанд је и поред трошења огромних сума потплаћујући вође увек зазирао од последњих и рачунајући да они имају јак утицај на народ у Македонији — дао им је сада повлашћени положај. С друге стране пак веле: бугарска македонска организација у Софији играла је видну политичку улогу у овом рату Бугарске. Дим Ризов и Тошев, оба посланици бугарски, први у Берлину, а други онда у Цариграду, и генерали Рача Петров, Бојаџијев, као и пуковник Протођеров — сви Македонци — имали су врло јаку везу са унутрашњом организацијом. Није била тајна ни за шири круг, да су поменуте личности врло често долазиле у Софију и са члановима унутрашње организације тајне седнице држали. Још су се тада по Македонији најоданијим члановима њиховим слала поверљива писма у којима им је нарочито наглашавано да ће скоро доћи дан »ослобођења« Македоније. Пуковник Протођеров, који је та писма потписивао и слао нарочито је наглашавао следеће: »Све што будете чули или у новинама прочитали да се воде преговори са Русијом или којом другом силом из Споразума не верујте, јер је то бацање праха у очи и завараване правевистине. Ми смо уз Германце и то је свршен факат. Поверљиво извистите пријатеље, али само оне у које се несумњиво поверење има«. Дакле јасно је као дан да и ако није македонска организација била пресудан фактор у уласку Бугарске у рат — она је ипак била једна доста јака чињеница, које је имала глас о чему су Фердинанд и његови до главници морали водити рачуна. И како је сада наступио страх код Фердинанда и Радославова да се не увелича популарност ових код народа — они су их

пустили и управо дали им приватну власт да чине шта хоће рачунајући на последице које су збиља одмах наступиле. Македонска унутрашња организација поред тога што је имала неколико спремих и на сваки начин способних вођа, она је имала читаве батаљоне гладница и пропагандних комитацкијских, који су као главни вуци издесили на народ у Македонији не водећи рачуна да ли је ко био њихов пријатељ или не. Њима је била главна брига плачка и због ове убиства, хапшења и прогонања. Народ је подносио невероватне муке несмејући дати глас противу њих, јер ништа из прошлости. Но, онај који им је с планом ову власт дао, надајући годан момент да ово и ако још подземно роптање народно искористи и да једним ударцем две муве смрви.

Такев бив бугарски министар а сада народни посланик, родом Македонац — у Народној Собрани у устаје јавно противу режима унутрашње организације и тврди: да су чиновници најобичнији допови, који су скоро пуштени из казамата. Износи робујашке слике већине чиновника и тврди: да је народ опљачкан и упропашћен и да му је горе него ли под Турцима. И ако се зна да је Такев припадник Сарафовљевог фравције ипак је ово откриће изазвало велику сензацију. Дејци из унутрашње организације нашла су се погођени. Њихови планови поремећени су. Они знају, да и пре кад су народ у Македонији обмањивали да раде за његову слободу — нису добро код њега препоручени били. Са овим су и оно мало пријатеља изгубили. Влада бугарска тобож под претиском јавног мишљења слала је неке комисије, чији је резултат био да су неколико окружних средњих начелника уклоњени, а на њихова места доведени људи из групе Сарафовиста и Врховиста. Личности су измењене, али режим плачка остао је. Интересантно је: да комитацкије из унутрашње организације бране своје поступке тиме: што је народ заражен србизмом, те су мо-

рали такве мере предузимати. Баш им хвала. Ћ.

ВИСОКА ПАЖЊА

— РУСКИ ЦАР И СРПСКА ДЕЦА —

Октобра месеца стигло је у Одесу 160 српске деце, која су била размештена по школама у Одеси. Том приликом послао је тамошњи наш конзул г. М. П. Цемовић, министру просвете грофу Игнатијеву следећи телеграм:

»Јуче је стигло у Одесу 160 српске деце — избеглице из Румуније, од 5—16 године. Ја сам објаснио деци, да је много српске деце остало без родитељске неге, али да сва српска деца имају у лицу узвишеног Цара Господара свога великога Оца Покровитеља.

Из истих дечјих уста дуго се орило »Живео руски Цар!»

Њихови учитељи и родитељи учили су их, да воле Рускога Цара, као што воле свога Краља. И деца су доиста била сретна да на руском земљишту изразе своју чисту дечју благодарност нашем великом Заштитнику. Ја сам такођер објаснио деци бригу Ваше Светлости, истинитога представника руске просвете, о несрећној српској деци. Из дечјих уста заорило се »Живио гроф Игнатијев!»

Јављајући се тумачем чистих дечјих осећања благодарности према Његовом Царском Величанству и Вашој Светлости, осећања, која ја с децом потпуно делим, молим да верујете, да деца изражавају и осећања целога српскога народа, који преживљује такве муке и страдања, какве није преживљавао још ниједан народ у историји. У исто време молим Вашу Светлост да будете тумач ових осећања пред Његовим Величанством Царем.»

Министар просвете послао је следећи одговор нашем конзулу:

»Цар Господар благоизволео је својом сопственом руком написати на моме најоданијем извештају од 9. о. м. о осећањима српске деце бегунаца, која су стигла у Одесу, следеће:

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са везувске лаве
— КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —
ЦРНО И БЕЛО

у Бурадима и на врху, у ма-
гацину Ираклијева улица бр. 7—
секача.

Апогерија Гуслар

Стовариште

израђеног дувана, цигара
и цигарета

J. БАСТОС

Чист Хава Екстра-Фина

Ставља на знање својој по-
штоваој војној клијентели да
је француска чувена кућа J. Ба-
стос отворила стовариште ци-
гара и цигарета у белви паке-
тима, чиста Хавана, нарочито
за господу официре, као и у
плави и ружичастим пакетима.

Стовариште се налази у ули-
ци Победе (Ники) Бр. 39.

Продаја искључиво само за
војнике савезничких армија.

Продаја на велико и на ситно.
15—30

Атинска Банка

има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила јелму
филијалу

у једној улици која чини угао са
„Грчком Народном Банком“, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
поштом новца њиховим поро-
димама у Француској, Алжери,
Тунису, Русији, Кореји у свим
француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним градовима Србије.

Филијала је узела на себе и
следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних па-
писа; налоге за исплате у свима
градовима Грчке, Европе и пре-
томорских земаља; берзанске на-
логе и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је на
себе депозитне новчаних прџ-
ота који су му намењени.

D-R АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње
бе лекти.—Управник болни-
це за заразне болести

Према сваког дана од 11—12
пре и од 5—6 по подне у фран-
цуској апотеци ул. Франк бр. 35
— у гради француске болнице
— а од 2—4 по подне у своје
ствану улица престола, наслед-
ника Ђорџа бр. 85 — уопредно
ул. са булеваром краља Констан-
тина.

Поткожно убризгавање Нео-
валваргана као и новог фран-
цуског препарата „Galyl“ про-
тиву сифилиса. 35—

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА
М. ПОЛИЧЕВИЋ и КОМП.

добила је велику количину та-
лијанских вина, као: Марсала,
Барбарато, Везув и бело Де
паста. Продаја у флашама по
умереним ценама.

Магазин се налази на кеју
до франц. Генерал-Штаба. 7-7

ЧЕЗЕ

На продају једне чезе
са два точка, четири се-
дишта, кошом, једним
коњем старим 6 година.

За обавештења може
се обратити: »Мустафа
Хан, улица Егнатија бр.
77, сваког дана између
8 и 9 сати пре подне.
10—10

Нова Књижара МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Александар 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларијских потреба. Про-
даја антро и детаљ.

Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама
Цене најумереније. 55— —2

Најбоље и најкусније су

Улица Франк 31 55— —2 Солун.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Клеа	Див.	1.—
„	Глубек	„	0:80
„	Јаки	„	0:65
„	Афрос	„	0:50

ХАРТИЈА

ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администра-
цију, адвокате, нотаре — шпартана и
нешпартана. оверти, ути: ућа хартија;

ХАРТИЈА

ШТАМПАРСКА за штампање књига и
новина, бела и у боји, разне каквоће.

ХАРТИЈА

ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величи-
не и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОЋУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН

ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија
и за повез књига и протокола.

КАРТОН

БРИСТОЛ бео и у боји за штампање по-
сетница у највредно лепим мустрама.

МАШИНЕ

ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ,
СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акциденци.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

12—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0:50, 0:75 лепта и 1 драхма

Продају се свуда

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Вела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—80

124—

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове помодне робе

МЕРКАДО ЈЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господу
и даме, за г. г. пешадијске и коњичке официре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По пени које укључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских налета-а од пилипа, штофа и т. д.
најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели штофови за костиме, велике ширине
од шевиота, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 41—

СИКОВИ Г. А. БРЕРА И К° ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Повамантерија, чарапа, бажутерије, мириса, чипка, пантели,
платна, мушета. Париских артикала, женске
конфекције, гвоздарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој пени.

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“ (средњег).

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује поштанским
упутницама у свима монетама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме
има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 57—

УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите саме
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.
Награђена првом највећом наградом на изложби
у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 57—90

Један од најубољих и најзанимљивих варијета-а
у Солуну јесте

„ГЕТЕ“

који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“

Програм је врло одабран са много занимљивих та-
чака. Сада је просторан и одлично осветљен.

Пиња су од најбољих француских и енглеских ма-
рака. Оркестар одличан.

После варијетеа кабаре

зато сви у „ГЕТЕ“

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ

БРУХА САЛТИЕЛА и С. СКАЦЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверљајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и кулантном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
курсу. 79—